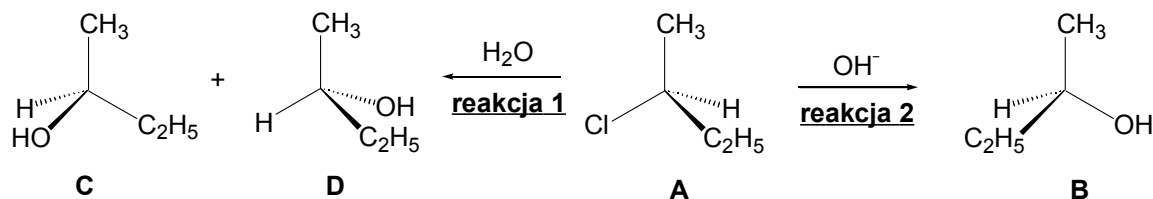

Egzamin z Chemii Organicznej 2007/2008, Wydział Inżynierii Chemicznej i Procesowej

Zad.

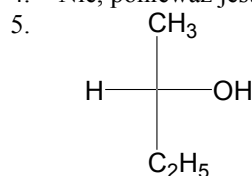
Wykonaj następujące polecenia:

- (4p) określ konfigurację absolutną związków pokazanych na poniższym schemacie;
- (3p) wskaż pary enancjomerów oraz wzory przedstawiające tę samą cząsteczkę;
- (4p) podaj nazwy reakcji 1 i 2;
- (2p) odpowiedz na pytanie: czy mieszanina produktów otrzymana w reakcji 1 skręca płaszczyznę światła spolaryzowanego? Odpowiedź uzasadnij;
- (1p) narysuj wzór krzyżowy Fischera związku C.

Rozwiązanie:

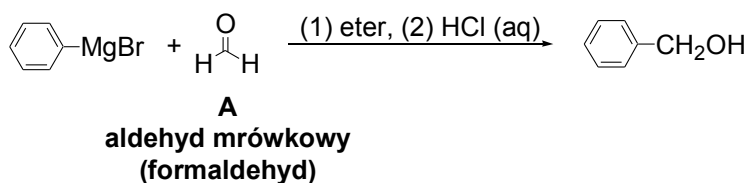
- Konfiguracja absolutna: **A**, (*S*); **B**, (*R*); **C**, (*S*); **D** (*R*).
- Pary enancjomerów: **B** i **C** oraz **C** i **D**; wzory przedstawiające tę samą cząsteczkę: **B** i **D**.
- Nazwa reakcji 1: *substytucja nukleofilowa jednocząsteczkowa (S_N1)*; nazwa reakcji 2: *substytucja nukleofilowa dwucząsteczkowa (S_N2)*.
- Nie, ponieważ jest to mieszanina racemiczna.

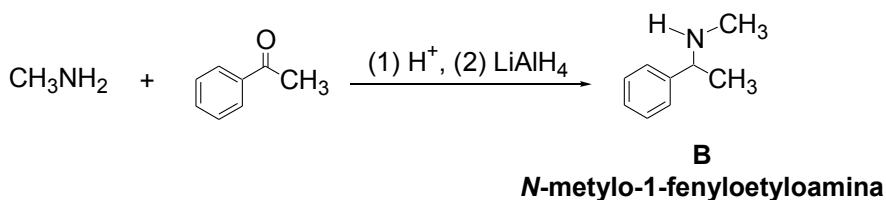
Zad.

Przedstaw schematy poniższych reakcji (za pomocą wzorów strukturalnych) oraz podaj nazwy związków oznaczonych literami:

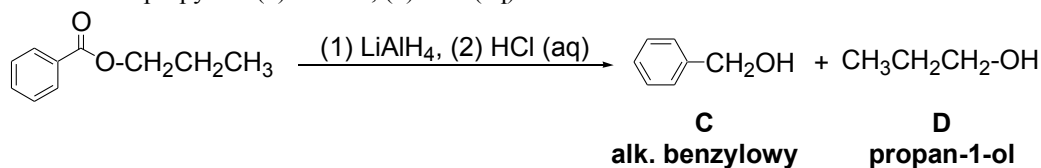
- 1.(4p) bromek fenylomagnezu + (1) A/eter, (2) HCl(aq) → alkohol benzylowy

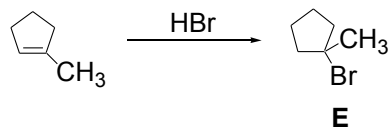
- 2.(5p) metyloamina + (1) keton fenylowo-metylowy wobec H⁺, (2) LiAlH₄ → **B**

- 3.(5p) benzoesan *n*-propylu + (1) LiAlH₄, (2) HCl(aq) → **C** + **D**

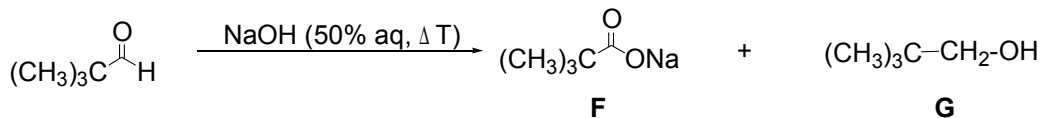

4.(3p) metylocyklopenten + HBr → E

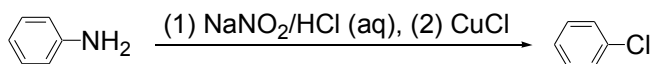
E
1-bromo-1-metylocyklopentan

5.(5p) aldehyd 2,2-dimetylopropanowy + NaOH (50% aq, ΔT) → F + G

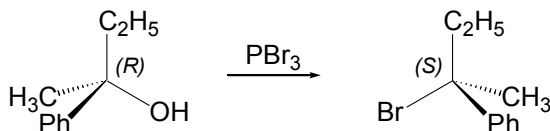
F + **G**
2,2-dimetylopropanian sodu 2,2-dimetylopropan-1-ol

6.(3p) anilina + (1) NaNO₂/HCl (aq), (2) CuCl → H

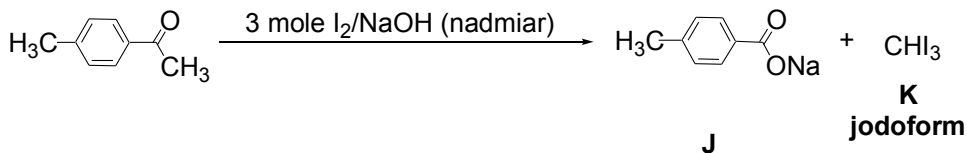
H
chlorobenzen

7.(5p) (R)-2-fenylobutan-2-ol + PBr₃ → I

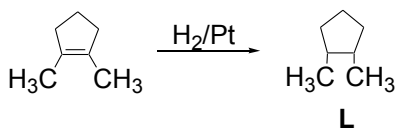
I
(S)-2-bromo-2-fenylobutan

8.(5p) keton (4-metylofenylo)-metylowy + (1) 3 mole I₂/NaOH (nadmiar), (2) H⁺ → J + K

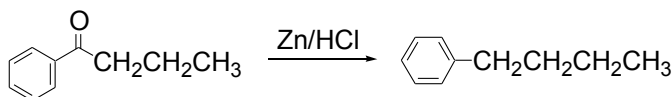
J + **K**
4-metylobenzoatan sodu jodoform

9.(3p) 1,2-dimetylocyklopenten + H₂/Pt → L

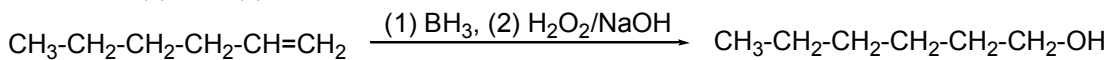
L
cis-1,2-dimetylocyklopentan

10.(3p) 1-fenylobutan-1-on + Zn/HCl → M

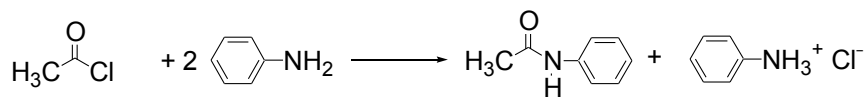
M
1-fenylobutan

11.(3p) heks-1-en + (1) BH₃, (2) H₂O₂/NaOH → N

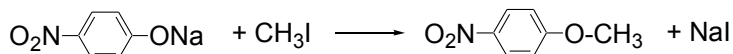
N
heksan-1-ol

12.(5p) O + anilina (2 mole) → N-feniloacetamid (acetanilid) + chlorek aniliniowy (chlorowodorek aniliny)

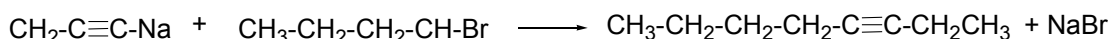
O
chlorek acetylu

13.(4p) P + jodek metylu → 4-nitroanizol (eter 4-nitrofenylo-metylowy) + NaI

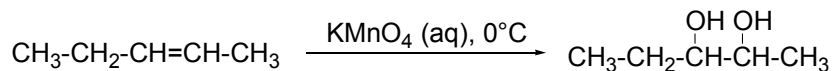
P
p-nitrofenolan sodu

14.(4p) R + 1-bromobutan → hept-2-yn + NaBr

R
propynylosód

15.(3p) S + KMnO₄ (aq), 0°C → pentano-2,3-diol

S
pent-2-en

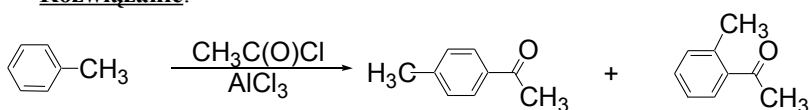
Zad.

Wykonaj następujące polecenia:

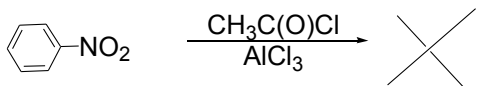
- (10p) podaj wzory produktów reakcji podanych związków z chlorkiem acetylu w obecności trichlorku glinu lub zaznacz, że reakcja nie zachodzi;
- (2p) podaj ogólną nazwę tych reakcji oraz nazwę pochodzącą od nazwisk odkrywców.

Związki: (a) toluen, (b) nitrobenzen, (c) chlorobenzen, (d) anilina, (e) keton fenylowo-metylowy, (f) eter fenylowo-metylowy, (g) fenol.

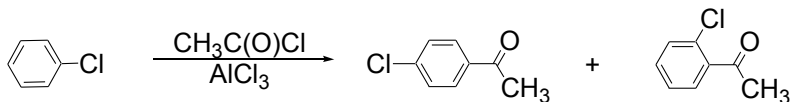
Rozwiązanie:

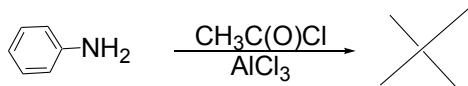
toluen

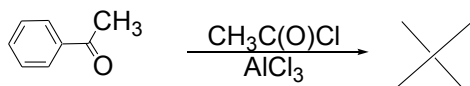
nitrobenzen

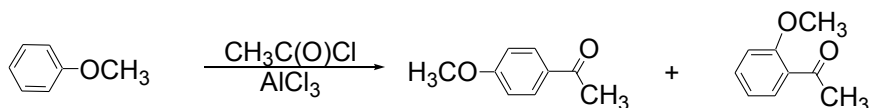
chlorobenzen

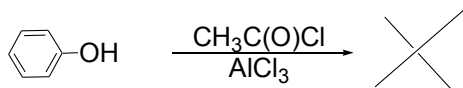
anilina

keton fenylowo-metylowy

eter fenylowo-metylowy

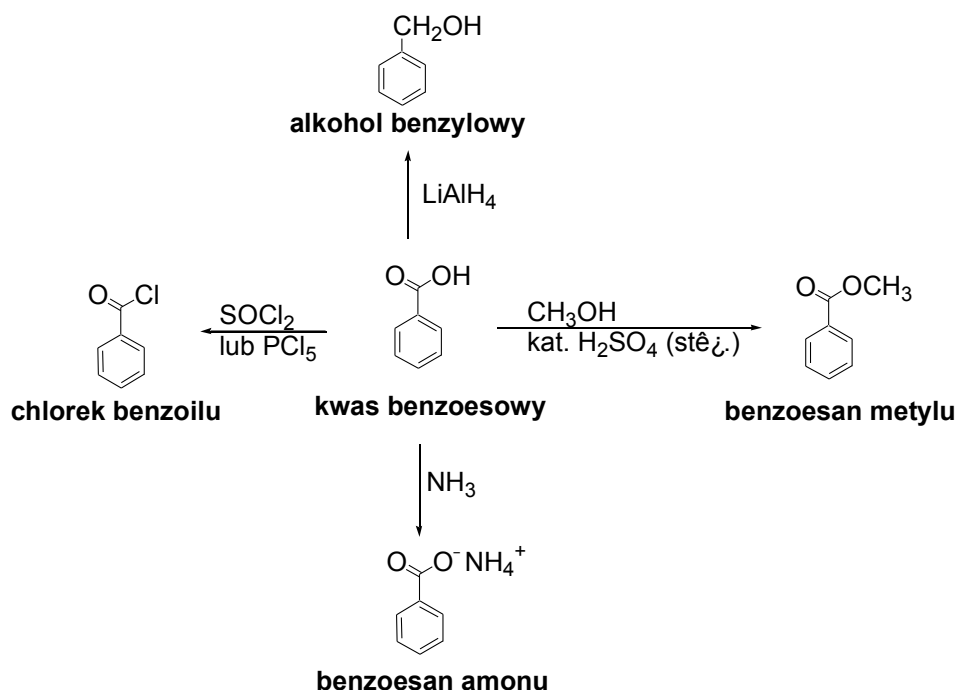
fenol

Ogólna nazwa reakcji: *aromatyczna substytucja elektrofilowa*; nazwa pochodząca od nazwisk odkrywców: *acylowanie Friedla-Craftsa*

Zad. (8p) Podaj reagenty niezbędne do przekształcenia kwasu benzoowego w następujące związki w jednoetapowych reakcjach:

(a) alkohol benzylowy, (b) benzoesan metylu, (c) chlorek benzoilu, (d) benzoesan amonu.

Rozwiązanie:

Zad (8p) Podaj wzory i nazwy czterech dowolnych substratów, z których można otrzymać benzyloaminę w jednoetapowych reakcjach.

Rozwiązanie:

Benzyloaminę można otrzymać w jednoetapowych reakcjach z następujących substratów organicznych:

